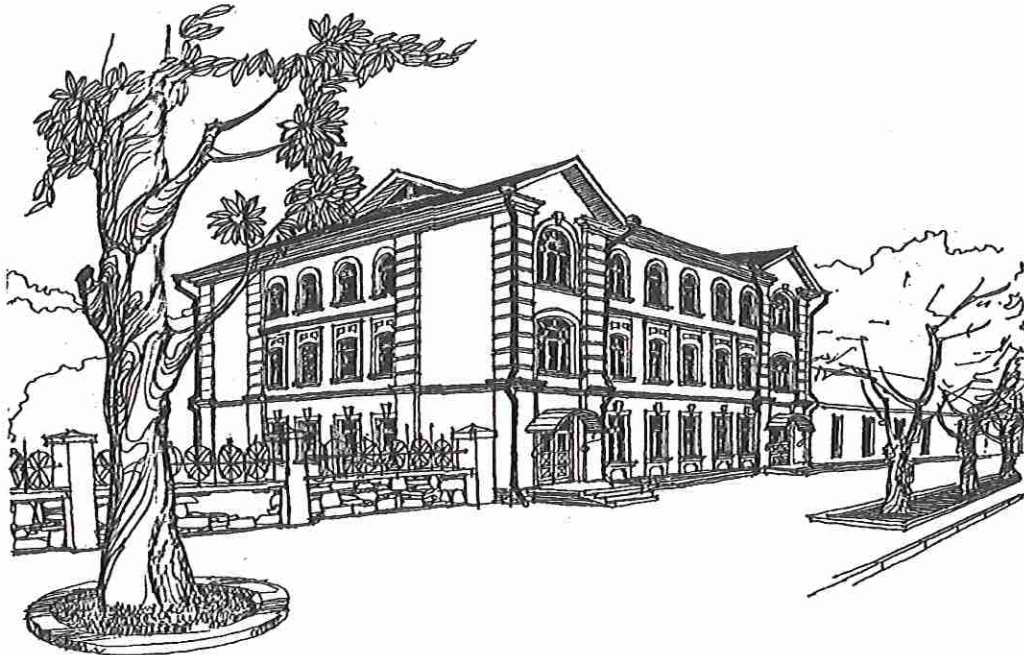

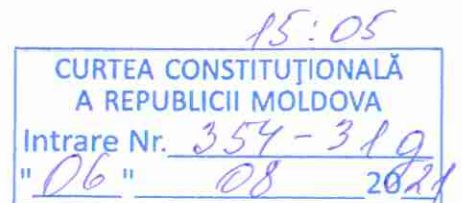

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpuşneanu nr. 28,
Chişinău MD 2004, Republica Moldova

COMPLETAREA SESIZĂRII nr. 31G/2021

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a art.4 alin.(1) lit. b), alin.(2) lit. b) din Legea nr.827/2000

A. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. „AVIA INVEST” SRL, MD-2026, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3, Aeroport,

5. Reprezentant: Lunga Dmitri, avocat

B. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN

Prin prezenta completare se intervine cu argumente suplimentare în susținerea acuzațiilor de neconstituționalitate a prevederilor *art.4 alin.(1) lit. b), alin.(2) lit. b) din Legea nr.827/2000*, formulate în sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nr. **nr. 31G/2021**, înregistrată la data de 15/02/21.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul procedurii judiciare inițiate de S.C. „AVIA INVEST” SRL *împotriva Agenției Proprietății Publice* privind respectarea clauzelor contractului de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS “Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora, nr. 4/03 din 30 august 2013.

Potrivit datelor registrului de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, S.C. „AVIA INVEST” SRL este o societate comercială cu capital străin, 95% aparțin companiei cipriote **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD** și 5% companiei înregistrată în Federația Rusă SA “**Aeroportul Habarovsk**”.

Calitatea de asociat al S.C. „AVIA INVEST” SRL a fost obținută de către compania cipriotă **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD**, la data de 06/09/2016, fapt probat prin decizia privind înregistrarea modificărilor, extras din registru.

Naționalitatea companiei **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD**, se probează cu actele de constituire a societății comerciale **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD**, emise de autoritățile din Republica Cipru.

Cota parte deținută în capitalul social al reclamantei de către **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD**, potrivit art. 1, lit. “b” din Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, constituie o investiție de capital reglementată de acord.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

Autorul excepției de neconstituționalitate, în redacția sesizării în completarea căreia se intervine a ridicat în fața Curții Constituționale problema

neconstituționalității *art.4 alin.(1) lit. b), alin.(2) lit. b) din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000*, prin prisma prevederilor *art.1 alin.(3), art.4, art. 16, art.23 alin.(2), art. 46 alin.(1), alin.(2), art.54, art. 58, art.126 alin.(2) lit. b), h), art.127 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană*.

Redacția normelor legale supuse excepției de neconstituționalitate a fost adoptată prin **Legea nr.60 din 23 aprilie 2020** privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte legislative, art. VIII (*publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.108-109 din 25 aprilie 2020*).

Prin prezenta completare suplimentare se invocă neconstituționalitatea prevederilor *art.4 alin.(1) lit. b), alin.(2) lit. b) din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000*, prin prisma prevederilor **art. 8 din Constituție** în coroborare cu prevederile **art. 126 alin. (2), lit. “h” din Constituție** și prevederile Acordului bilateral încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, în vigoare din 27/03/2008.

D. ARGUMENTAREA INCIDENTEII UNUI DREPT SAU A MAI MULTOR DREPTURI DIN CONSTITUȚIE

Autorul sesizării, S.C. „AVIA INVEST” SRL, în calitate de societate comercială cu capital străin (*majoritar cipriot*), în cadrul raportului contractual de concesiune, beneficiază *inter alia* de protecția investițiilor pe teritoriul Republicii Moldova, garantată persoanelor juridice cipriote în temeiul acordurilor bilaterale.

Or, potrivit prevederilor art. 3, lit. “ii”, aplicat în coroborare cu prevederile art. 1 lit. “b” din Acord, S.C. „AVIA INVEST” SRL, este îndreptățită la o “speranță legitimă” privind protecția investițiilor, inclusiv împotriva exproprierilor în sensul art. 4 alin. (1) din Acord.

Astfel, intervenția legislativă în raportul contractual cu titlu de măsură individuală privind privarea S.C. „AVIA INVEST” SRL, de 50% din sursele de acoperire a investiției (return on investments) convenite cu Guvernul în cadrul unui raport contractual de concesiune, reprezintă în esență o violare a investițiilor realizate pe teritoriul Republicii Moldova cu implicare capitalului cipriot, care urmează a fi analizată inclusiv prin prisma garanțiilor constituționale stipulate la art. 8 alin. (1) din Constituție.

Taxa aeroportuară specială, garantată de Guvernul Republicii Moldova în cadrul unui contract de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS “Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora, nr. 4/03 din 30 august 2013, este o condiție esențială a investițiilor realizate de către S.C. „AVIA INVEST” SRL, care determină interesul investițional (ROI), ține de substanța raportului contractual și reprezintă sursa de valorificare a investițiilor - motivarea economică și prognoza investițională (ROI). Or, privarea de posibilitatea valorificării investițiilor în modul în care s-a convenit în contract, (diminuarea artificială a ROI),

reprezintă o privarea inadmisibilă de posesie, făcându-se uz de atribuțiile suverane de către o parte contractantă, motiv din care mecanismul interstatal de garantare și protejare a investițiilor urmează a fi aplicat speței.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) din Constituție violarea de către Guvern a acordului bilateral, în speță a acordului încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, în vigoare din 27/03/2008, reprezintă *ipso jure* un act de violare a Constituției.

Potrivit practicilor internaționale în domeniul protejării investițiilor străine, în situația în care statul gazdă prin intermediul unor măsuri statale, afectează valoarea investițiilor sau speranța legitimă de valorificare în condițiile convenite sau garantate, reprezintă o violare a investițiilor.

În speță "*speranța legitimă*" la care este îndreptățită S.C. „AVIA INVEST” SRL se întemeiază pe un raport contractual în sensul garanțiilor constituționale definite de CC în jurisprudența sa, hot. CC nr. 5 din 28/02/2006, art. 126 alin. (2), lit. "h" din Constituție, Acordul bilateral privind protejarea investițiilor și garantarea constituțională a respectării acestuia la nivel național, art. 8 alin. (1) din Constituție.

Deci, orice acțiune de violare a investițiilor, obiect al reglementărilor internaționale, urmează a fi analizată prin prisma admisibilității în sensul art. 8 și a art. 126 alin. (2), lit. "h" din Constituție.

Măsura legislativă care are drept obiect modificarea "așteptărilor legitime" ale investitorului străini, protejat de acordurile internaționale, nu este admisă de Constituție, în sensul art. 8 alin. (1) din Constituție.

În acest sens, subiectul excepției de constituționalitate, urmează a dovedi existența "*speranței legitime*" în speță, probată cu contractul de concesiune, efectul negativ în privința investițiilor străine provocat de statul gazdă - Republica Moldova, în fraudă "*speranței legitime*", existența protecției internaționale a investițiilor.

Temeinicia și rezonabilitatea "*speranței legitime*" de care a fost privat autorul sesizării se probează cu contractul de concesiune, efectele legale ale raportului contractual, guvernate de principiile constituționale ale legislației civile ale statului gazdă, în sensul definit de Constituție în interpretările Curții Constituționale.

"*Efectul negativ*" al măsurilor statale, în speță a intervenție legislative în raportul contractual, în sensul exproprierii de 50% din valoarea surselor de recuperare a investițiilor se probează cu textul măsurii legislative reclamată ca fiind neconstituțională. Or, diminuarea taxei aeroportuare speciale garantată de statul gazdă în calitate de parte contractantă, de la 9 EUR la 4,5EUR este un impact negativ evident și nu necesită o justificare specială a valorii financiare a impactului legislativ în privința investițiilor.

De fapt, prin măsura legislativă reclamată ca fiind neconstituțională, S.C. „AVIA INVEST” SRL a fost privată de 50% din valoarea contractuală a posesiilor sale, acțiune care reprezintă o expropriere în sensul art. 1 P-1 din CEDO.

Potrivit practicilor internaționale în domeniul protecției investițiilor, promovate de tribunalele și arbitrajele internaționale, privarea "*directă*" a autorului sesizării de 50% din valoare surselor de valorificarea investițiilor, prin instituirea obligației

legale de a le colecta și transfera în bugetul de stat, în fraudă înțelegerilor contractuale cu statul gazdă, reprezintă un act de expropriere, valoarea exproprierii *de facto* fiind echivalentă valorii plăților impuse și încasate de la S.C. „AVIA INVEST” SRL.

În speță faptul „*exproprierii*” se probează prin plățile făcute în favoarea bugetului de stat.

În acest sens, încasarea din contul S.C. „AVIA INVEST” SRL de către statul gazdă a unor plăți, pentru realizarea obiectivelor de interes public, în speță finanțarea Fondului de susținere a populației, reprezintă un act de expropriere a S.C. „AVIA INVEST” SRL în sensul art. 4 alin. (1) din Acordul bilateral. Or, statul gazdă nu a avut nici un motiv legal, conform standardelor de „previzibilitate”, „echitate”, „proporționalitate”, „securitate juridică a investițiilor” de a suplini fondul de susținere a populației din contul investițiilor S.C. „AVIA INVEST” SRL.

Potrivit contractului de concesiune, S.C. „AVIA INVEST” SRL a efectuat investiții în obiectele de infrastructură națională, în schimbul unei „*recompense*” valoarea contractuală a căreia a constituit taxa aeroportuară specială de 9EUR/per pasager, „*return on investments*” de care a fost expropriat S.C. „AVIA INVEST” SRL de către statul gazdă făcând uz de atribuțiile legislative, în fraudă garanțiilor investiționale livrate de Constituție și acordurilor internaționale.

Or, S.C. „AVIA INVEST” SRL este îndreptățită la o „*speranță legitimă*” că pe teritoriul statului gazdă respectarea prevederilor acordurilor internaționale și a prevederilor constituționale în materia de inviolabilitate a investițiilor sunt garantate, motiv din care investiția a fost realizată, previzibilitatea indicatorului investițional ROI fiind determinată, regimul constituțional al investițiilor și eficiența sistemului constituțional național.

F. LISTA DOCUMENTELOR RELEVANTE

- Extras din registrul de stat al persoanelor juridice, decizia de introducere a asociatului **KOMAKSAVIA AIRPORT INVEST LTD**;
- Certificate de înregistrare din 19.08.2016 (dovada naționalității societății);
- Extras din 17.05.2021 din Registrul de stat al persoanelor juridice
- plățile făcute în contul suplinirii bugetului de ajutorare a populației (dovada exproprierii de facto);

G. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data 06.08.2021

Salov Boris

semnătura